

Mötesanteckningar samråd nationella minoriteter

Mötesdatum: 26 januari 2026

Tid: Kl. 13.00-16.30

Plats: Centralhuset konferens, Nils Ericsonplatsen 4, 411 03 Göteborg

Deltagande organisationer

Club2000

Göteborgs sverigefinska unga

Judiska föreningen i Borås

Judiska församlingen i Göteborg

Kulturgruppen för Resandefolket

Samarbetsorgan i Borås

Sameföreningen Göteborg

Sverigefinska riksförbundet Västra Götalands distrikt

Trajosko Drom

Övriga deltagare

Erik Mägi, ersättare beredningen för mänskliga rättigheter

Helen Andersson, ersättare beredningen för mänskliga rättigheter

Soraya Zarza Lundberg, ledamot beredningen för mänskliga rättigheter

Conny Brännberg, ledamot kulturnämnden

Jacob Wilborg, ledamot kulturnämnden (ersätter Marjan Garmoudi)

Susanne Sillberg Ligander, ledamot styrelsen för kulturutveckling

Vania Timback, regionutvecklare, Kulturförvaltningen

Rikard Eduards, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen

Deltagare med förhinder

Ed Kahrs, vice ordförande styrelsen för kulturutveckling

Timmy Jensen, utvecklare, Länsstyrelsen i Västra Götaland

1. Mötet öppnas, välkomna

*Mötets ordförande hälsar deltagarna välkomna.
Presentationsrunda.*

---

2. Godkännande av dagordningen samt anmälan av eventuella övriga frågor

Dagordningen godkändes, inga övriga frågor anmäldes utöver den redan anmälda punkten:

- Sammanflätade historier (Kulturförvaltningens utställning)
-

3. Mötesanteckningar och kort återkoppling från föregående möte

Samrådets spelregler

- Med motivering av upprörd stämning och hård samtalston vid föregående- och några av tidigare möten lyftes samrådets spelregler gällande samtalsklimat. Dessa diskuterades fram av samrådet vid mandatperiodens första samrådsmöte och lyder:

”Samrådet ska hålla en bra ton och det ska vara högt i tak. Viktigt att vi skapar ett tryggt rum i samrådet, samtidigt som vi vet vart golvet finns.”

- En runda hölls där samtliga deltagare gav sin syn på hur de upplever samtalsklimatet och hur det bör vara. En återkommande synpunkt var att kritik ska kunna ges och tas emot men personangrepp ska undvikas. Spelreglernas formulering ansågs lämpligt även om den innehåller utrymme för tolkning.
-

4. Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde

Samverkan mellan VGR och kommuner gällande demensvård

Närhälsans svarar via epost att överenskommelsen ligger inom lokal samverkan Borås och rör demensvård. Beslut taget i lokal ledningsgrupp för samverkan. Närhälsan är med, men kallas i beslutsunderlaget felaktigt "Närhälsan Borås" vilket kanske förvirrar. Främjar samverkan kring demenssjuka i Boråsområdet och vi har en vårdcentralschef med i den aktuella arbetsgruppen.

Fördelning mellan olika målgrupper inom VGR:s verksamhetsstöd

Frågan kommer att diskuteras i en presidiedialog mellan beredningen för mänskliga rättigheter och kulturnämnden den 20 mars 2026, där samrådets ordförande ska delta. Frågor som ordförande tar med sig:

- Fördelning mellan olika målgrupper
- Att verksamhetsstöd till nationella minoriteter placerats inom området mänskliga rättigheter
- Att upplägget innehåller stuprörstänk som motverkar ett önskat intersektionellt angreppssätt

---

5. Plan för ökad och jämlik digital delaktighet för invånare och patienter

*Ludvig Johansson, digitaliseringsstrateg, koncernstab digitalisering
Camilla Salén, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen samrådet*

*Camilla och Ludvig presenterade arbetet planen och att syftet med deras deltagande var att möjliggöra för samrådet att ge sina synpunkter. Tre mindre grupper diskuterade fysiskt i rummet och en grupp digitalt. Synpunkterna lämnades direkt till Ludvig och Camilla.
Återkoppling i helgrupp:*

- För gruppen romer är inte översättning till romani chib effektivt då de inte går in och läser. Hellre telefonstöd eller annat stöd liknande samhällsväglare vid Romano Center Väst som Göteborg Stad erbjuder.

- Det önskade läget med tex självincheckning är bra så länge allt fungerar. Men det behöver alltid finnas personal att kontakta när det inte fungerar för alla.
- Digital delaktighet kräver digital kompetens, som idag till del saknas. Lösningen skulle kunna vara att erbjuda olika former av kurser i digital kompetens.
- Förslag att skapa en sekretessbelagd personlig akt där information om kulturell tillhörighet och prioriteringar gällande exempelvis kost skulle kunna stå.

---

6. Information från Kulturförvaltningen

Se bifogade presentationsbilder.

---

7. Information på nationella minoritetsspråk

Niclas Samsioe, kommunikationsstrateg koncernstab kommunikation

Niclas presenterade en plan för genomförande av uppdraget tillgänglig, begriplig och inkluderande information, se bifogade presentationsbilder.

Synpunkter från samrådet:

- Deltagare uttryckte belåtenhet med planen och Niclas arbete i stort.
- Steget från att en patient eller besökare ser att informationen finns och vill ha den utskrivna är oklart.
  - Niclas instämmer och tar med det i arbetet.
- Översättningar till romer hjälper inte så mycket, gruppen har i många fall en "funktionell analfabetism". På grund av historiskt förtryck misstolkas information.
- En kulturell anpassning av informationen behövs.
- Det vore önskvärt att inkludera BVC som omfattar barn 0-6 år, i arbetet. Där når man nyblivna föräldrar som skulle kunna ges information som främjar nationella minoritetsspråk.
- Vid översättningar till jiddisch kan en få stöd av Isosf.

---

8. Övriga frågor

Sammanflätade historier

Flyttas till kommande möte då deltagaren som lyfte frågan inte är kvar i mötet.

Nationella minoritetens kulturhus

Beslut om ansvariga nämnder och en fast budgetram har fattats av Göteborgs Stad. Även att parterna ska ingå ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Förintelsens minnesdag

Den 27 januari, dagen efter mötet, infaller Förintelsens minnesdag. En deltagare läser ett anförande om den aktuella situationen för judar och kring antisemitism för att uppmärksamma dagen.

---

9. Frågor från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet

Förslag på ytterligare stöd för romer

Samrådet uppmärksammar att Västra Götalandsregionens befintliga stöd till romer inte upplevs som tillräckligt. Många i målgruppen saknar tillgång till majoritetssamhällets samhällsliga och institutionella koder. För dessa personer är språklig översättning och tolkning ofta otillräcklig. Det finns även behov av vägledning i hur texter, myndighetskontakter och situationer ska förstås, tolkas och omsättas i sitt sammanhang.

Inom Göteborgs Stad erbjuds sådant stöd i form av samhällsväglare eller kulturtolkare, bland annat genom Romano Center. Samrådet önskar få klarlagt om motsvarande stöd i dagsläget erbjuds inom Västra Götalandsregionen och föreslår att resurser tillförs för att möjliggöra ett sådant stöd.

---

10. Nästa möte

- Nästa möte hålls den 30 mars kl 13-16 på Stationshuset, Regionens hus Göteborg. Samrådet föreslås att i samband med mötet kunna ta del av utställningen Sammanflätade historier som vid den tiden visas i Regionens hus. Förvaltningen återkommer med mer information inför nästa möte.
  - I diskussionen om utställningen lyftes förslaget att göra den tillgänglig i digital version. Utställningen skulle då kunna visas på fler och andra platser, utan begränsning i tid.
  - Önskemål framförs om samrådsmöten på förmiddagar. Detta är inte möjligt den 30 mars men kan övervägas inför mötet 3 september.
  - Samrådet bjuds in till att hålla mandatperiodens sista möte den 3 september på Nationella minoriteternas kulturhus. Mer om detta vid nästa möte 30 mars.
-

10. Utcheckning

- Ordföranden noterar att för första gången var samrådets samtliga organisationer som företräder de nationella minoriteterna närvarande.
  - Diskussionen om samtalsklimatet upplevdes ha bidragit till mer öppenhet och konstruktiva dialoger.
-

11. Mötet avslutas

Presentationsbilder

Samråd nationella minoriteter

26 januari 2026

Dagordning

Dagordning 26 januari 2026

13.00	1. Mötet öppnas, välkomna!
13.05	2. Godkännande av dagordningen samt anmälan av eventuella övriga frågor
13.10	3. Mötesanteckningar och kort återkoppling från föregående möte <ul style="list-style-type: none"> • Samrådets spelregler
13.35	4. Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde Återkoppling från föregående beredningsmöte på punkter av särskild relevans för samrådet samt återkoppling på eventuella frågor som sänts från samrådet till BMR. <ul style="list-style-type: none"> • Samverkan mellan VGR och kommuner gällande demensvård • Fördelning mellan olika målgrupper inom VGR:s verksamhetsstöd
13.50	5. Plan för ökad och jämlik digital delaktighet för invånare och patienter Information och möjligheter att ge synpunkter. <i>Ludvig Johansson, digitaliseringsstrateg, koncernstab digitalisering</i> <i>Camilla Salén, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen</i>

14.30 6. Information från Kulturförvaltningen

14.40	Paus med smörgås, kaffe och te
14.55	7. Information på nationella minoritetsspråk Information och möjligheter att ge synpunkter. <i>Niclas Samsioe, kommunikationsstrateg, koncernstab kommunikation</i>
15.40	8. Övriga frågor <ul style="list-style-type: none"> • Sammanflätade historier
16.00	9. Frågor från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet
16.15	10. Nästa möte
16.20	11. Utcheckning
16.30	12. Mötet avslutas

2026-01-28

Samrådets spelregler

Samtalsklimat (26 maj 2023)

Samrådet ska hålla en bra ton och det ska vara högt i tak. Viktigt att vi skapar ett tryggt rum i samrådet, samtidigt som vi vet vart golvet finns.

2026-01-28

Utvärdering av beredningen för mänskliga rättigheters samråd, våren 2026

- Utvärderingen syftar till att ge en bild av hur samråden fungerat under mandatperioden 2023-2026 samt att identifiera eventuella utvecklingsområden.
- Utvärderingen baseras i huvudsak på gruppintervjuer med respektive samråd i anslutning till ordinarie möte (mars-april), uppdelat på civilsamhällets representanter och förtroendevalda.
- Intervjufrågorna kommer att handla om hur samarbete och dialog fungerar, hur deltagarna upplever delaktighet, samtalsklimat, representation, mötesrutiner och återkoppling. Därtill berörs förankringen i den egna organisationen, mervärde samt medskick inför nästkommande mandatperiod.

Dialog för ökad och jämlig digital delaktighet för invånare och patienter

Bakgrund

- Digitalisering är en viktig möjliggörare för att klara framtidens utmaningar samt förbättra organisationen.
- För att öka patientens delaktighet krävs en rad **förutsättningar**. Dessa förutsättning handlar såväl om infrastruktur som digital kompetens.
- Västra Götalandsregionen (VGR) behöver säkerställa att invånare och patienter har **jämlika förutsättningar att använda de tjänster som regionen tillhandahåller**, samt planera för åtgärder som gör detta möjligt.
- Beslut om uppdrag Strategiska Sjukvårdsnämnden augusti 2025.

2026-01-28

Leverabler

- Planen ska beskriva VGR:s ansvar och åtgärder inom områden så som digital kompetens, digital mognad, digital tillgänglighet och tillgång till infrastruktur.
- Planen behöver säkerställa att de digitala tjänster som VGR tillhandahåller uppfyller de nyttor som de är tänkta att skapa.
- Planen avgränsas i ett första steg till att utgå från hälso- och sjukvårdens uppdrag och ansvar.

2026-01-28

När är vi klara?

- Vi har ambitionen att vara klar med planen i slutet av mars maj/juni 2026.

2026-01-28

Tvårsamråd 2024

- Maj 2024 – samtal i 10 olika grupper
- Frågeställningar,
  - Hur kan VGR skapa förutsättningar för digitala vårdtjänster som en förutsättning för nära vård, som inte lämnar någon utanför?
  - Var är behoven som störst?
  - Finns det områden där VGR behöver utveckla sitt arbete kopplat till digitala vårdtjänster och nära vård, områden där VGR skulle behöva ta ett krafttag?

2026-01-28

Inspel från samråd nationella minoriteter maj 2024

- Samrådets perspektiv behöver systematiskt inkluderas på alla nivåer, inklusive möjlighet att testa och utvärdera digitala tjänster.
- Många invånare saknar Bank-ID, digital kompetens eller tillräckliga kunskaper i svenska. Personer som har svårigheter i den "analog" vården riskerar att få ännu större hinder vid digitalisering.
- Det finns brister i information på minoritetsspråk, särskilt finska, trots att VGR är finskt förvaltningsområde. Samverkan mellan VGR och kommunerna behöver stärkas, och AI kan vara ett stöd för språk och översättningar.
- Digitalisering behöver kompletteras med relationella och förebyggande insatser.

Bikupa

1. Vad fungerar nu?
2. Vilka utmaningar/förbättringsområden ser ni?
3. Hur ser ett önskat läge ut?
4. Vad behövs för att det digitala ska fungera för er?

2026-01-28

2026-01-28

2026-01-28

Information från Kulturförvaltningen

Samråd
26 januari 2026

Illustrator Rebecca Elfast.

2026-01-28

Musikarrangörer lyfter nationella minoriteter i gemensam konsertturné

Turnén lyfter musiktraditioner från resandefolket. Målet är att samarbetet ska fortsätta, och lyfta en ny nationell minoritet per spelår.

Utgångspunkten för konserten **"Fotspår"** är ett svartvitt fotografi från 1910 – ett norskt resandefölje på Tånga hed i Vårgårda.

Medverkande är riksspelman Jenny Gustafsson på fiol och Jonathan Larsson på dragspel.

2026-01-28

Fotspårs turné i Västra Götaland 2025–2026

• Fotspårs turné i Västra Götaland 2025–2026

- Lidköpings folkets hus, 2 oktober
- Mustadsfors Folkets hus, Dals Långed, 5 november
- Kulturhuset Futura, Tanum, 6 november
- Kulturen, Vårgårda, 3 december
- Kulturhuset Fregatten, Stenungsund, 3 februari
- Bohusläns museum, Uddevalla, 4 februari
- Centrumbiografen, Gullspång, 5 februari
- Kulturhuset, Falköping, 9 april
- Ögat, Göteborg, 11 april

Vill du veta mer om turnén eller Folknätet? Hör av dig till musikproducent Emma Johansson, emma.v.johansson@vgregion.se (0722 - 02 89 93)

2026-01-28

Turnéplaner för utställningarna

Sammanflätade historier – stor utställning

- Tibro bibliotek 27 nov. 2025 - 12 jan. 2026
- Herrljunga kulturhus 28/1 – 9/3
- **Regionens hus i Göteborg 17/3 – 16/4**
- Institutet för Språk och Folkminnen, på Riksarkivet i Göteborg 5/5 – 10/6 (preliminär bokning)
- Borås Kulturhus 15/9 – 25/10
- Frölunda kulturhus 3/11 – 9/12

Liten version (två likadana uppsättningar av den lilla utställningen finns)

- Vårgårda bibliotek 13/1 – 8/2
- Henåns bibliotek på Orust 3/2 – 26/2 (preliminär bokning)
- Lysekils stadsbibliotek 13/2 – 29/3
- Svenljunga bibliotek 21/4 – 14/6
- Norrbyhuset, Borås 15/9 – 25/10

Information på nationella minoritetsspråk

Information och samråd
nationella minoriteter 260126

Niclas Samsioe
Koncernstab kommunikation

Uppdraget – tillgänglig, begriplig och inkluderande information

- **Uppdrag:** arbetet ska med utgångspunkt i VGR:s mål för social hållbarhet arbeta för att **informationen till invånarna är tillgänglig, begriplig och inkluderande**
- **Process:** arbetet ska VGR-övergripande, samlat och samordnat **drivas genom en välfungerande process** som främjar ett effektivt, tillräckligt stöd, **för att uppfylla uppdragets önskade målbild.**

2026-01-28

2026-01-28

Avgränsning

- Koncernkontorets uppdrag är att **samordna, styra och leda**. Det innebär att arbetet främst handlar om att **stötta och främja, att medverka till och arbeta för goda förutsättningar**.
- Genomförandet, att informationen till invånarna ÄR tillgänglig, begriplig och inkluderande, är ett **ansvar för varje verksamhet och medarbetare**.
- **Innebär**: varje verksamhet bestämmer själv vilken information som ska översättas och till vilket/vilka språk.

2026-01-28

Arbete inom uppdrag och kompetensgrupp

- Träffats regelbundet under 2024
- Handlingsplan 2024-2025
  - Planer för översättningar
- Millennium 2024-2025 – inbromsning
- Motion 2024 – rutiner för information på minoritetsspråken i sjukhusens receptioner och väntrum (RF 25/11 2025)
- Initiativ 2025 – Högre ambitioner för information inom finskt förvaltningsområde BMR (RS 23/6 2025)
- Nystart hösten 2025
- Plan för översättningar 2026
- Fortsatt önskan om representanter från samråd nationella minoriteter (varit mycket värdefullt)

2026-01-28

Motion 2024 (RF 25/11 2025)

Motion – uppdatera rutiner för lämplig information på de nationella minoritetsspråken i receptioner och väntrum samt hur man kontaktar patientnämnden på nationella minoritetsspråk

1. Motionens första förslag om att uppdatera rutiner för att säkerställa att lämplig information finns tillgänglig på de nationella minoritetsspråken i sjukhusens receptioner och väntrum är **besvarad**.
2. Regionfullmäktige **bifaller** motionens andra förslag om att tillgängliggöra information om hur man kontaktar patientnämnden på alla nationella minoritetsspråk.
3. Regionfullmäktige ger patientnämnden norra i **uppdrag** att tillgängliggöra information om hur man kontaktar patientnämnderna på alla nationella minoritetsspråk.

2026-01-28

Initiativ 2025 BMR (RS 32/6 2025)

Initiativ – högre ambitionsnivå för finska språket inom förvaltningsområdet

- Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att ta fram en plan för hur Västra Götalandsregionen kan höja ambitionsnivån för att tillhanda skriftlig information på finska

Omhändertagande

- Både initiativ och motionens (första satsen) omhändertas inom uppdraget för tillgänglig, begriplig och inkluderande information

2026-01-28

Om översättningar

- Det säger SKR och språkrådet – rekommendationer
  - Översätt där det är lämpligt med hänvisning till situation och resurser
- Motstånd...
  - Vi saknar resurser
  - "Översättning gör vi inte, det räcker med lätt svenska"
  - "Vi litar till 1177"
  - Digitalt först! "Vi trycker ingen information längre, den blir liggande och inaktuell"

2026-01-28

Plan i sju delar för information på finska

Uppdrag: Tillgänglig information

2026-01-28

1. Samråd och avstämningar

- Samråd nationella minoriteter
- Kompetensgruppen
- Funktionsgrupp kommunikationschefer

2026-01-28

2. Översättningar

- Identifiera målgruppens behov
  - Äldre personer med finskt modersmål tappar svenskan
  - Redan översatt information bör översättas **även** till finska
- Identifiera lämplig information på vregion.se för översättning
- Prioritera - inte möjligt att översätta allt
- Endast information som ändras sällan
- Översätt relevant information
  - Identifiera
  - Besluta
- Utgå ifrån befintlig information på svenska

2026-01-28

3. Vad är lämplig information?

- Förutsättning
  - "Statisk"
  - Generell
- Innehåll
  - Grundläggande om verksamheten, regionalt och lokalt: "så funkar VGR"
  - Kontakt
  - Rättigheter
  - Tolk
  - Hur man klagar
  - Avgifter
  - Mm – stäm av behov med samråd minoriteter m fl.

2026-01-28

4. Produktion

- Skapa samlingssida för finsk (+ flera) information på vregion.se
  - Samla översättningar från VGR/vgregion och 1177
  - "en-sida-per-språk"
  - Egna översättningar
  - Andras översättningar
- Inriktning - digitalt först, tryck sen
  - Skriv ut information från webben utifrån behov

5. Kommunikation

- Folder/infolblad/sticker/flyer för språken
  - Syfte: hitta till sidan med översatt information
  - Målgrupper:
    - Patienter
    - Anhöriga
    - Medarbetare
- Information internt
  - "RD-direkt"
  - Nyhet på webbar
  - Månadens APT-material
- Distribution
  - Utskriftsbar (som "tolkbladet")
  - Tryck och skicka till receptioner + ev. väntrum

2026-01-28

6. Förvaltning

- Uppdatering av generell "statisk" information vart 4:e år
  - Ev ny översättning
- Rättigheter, avgifter mm uppdateras vid förändring
  - Ev ny översättning
- Websidor kontrolleras och kompletteras årligen efter förfrågan om nya översättningar till förvaltningarna och 1177.se
- Processen utvärderas med kompetensgruppen
  - Steg 1-7 om igen

2026-01-28

7. Styrande dokument

- Utifrån erfarenheterna från steg 1 och 6
  - Finns behov av styrande dokument?
- Finns behov:
  - Ta fram styrdokument och rutin gällande VGR för information på andra språk exempelvis rörande:
    - Vilken information som är "lämplig" och ska/bör översättas
    - Samordning
    - Administration
    - Ekonomi
    - Förvaltning

2026-01-28

Samrådets inspel och kommentarer

- Kan planen fungera?
- Vad behöver läggas till?
- Ytterligare samråd?

2026-01-28

Valinformation ett litet steg i rätt riktning

- Översättning av kort information pågår
- Svårt att hitta översättare till samiska och jiddisch

2026-01-28

niclas.samsioe@vgregion.se